

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6To/9/2013
Identifikačné číslo spisu:	9512100082
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9512100082.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháлика a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 25. júna 2014 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému Ing. U. N. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., o odvolaniach obžalovaného a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 27. júna 2013, sp. zn. PK-2T 19/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok sa z r u š u j e.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa v r a c i a Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 27. júna 2013, sp. zn. PK-2T 19/2012, bol obžalovaný Ing. U. N. uznaný vinným z pokračovacieho trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, a to na tom skutkovom základe, že

1/ ako zamestnanec I. v pracovnej pozícii „Relationship manažér OS“ v spojitosti s uzatvorením Zmluvy o úvere č. XXX/O./XX a jej Dodatkom č. X z 30. novembra 2005 medzi I. ako veriteľom a podnikateľkou E. S. - E. A. ako dlžníkom (ďalej len „zmluva o úvere“), v presne nezistenej dobe v mesiacoch august - september 2005 v zasadačke obchodného centra I., si vypýtal od E. S. províziu vo výške 10% zo sumy 15 000 000 slovenských korún (v prepočte 497 908,78 eur) za to, že pre túto podnikateľku, ktorá nespĺňala podmienky na poskytnutie úveru, vybaví v I. úver v uvedenej výške; následne po uzatvorení zmluvy o úvere a po poukázaní úverových prostriedkov na účet s názvom E. S. - E. dňa 02. decembra 2005 v zasadačke obchodného centra I. prevzal od E. S. finančnú hotovosť vo výške 1 500 000 slovenských korún (v prepočte 49 790,87 eur),

2/ ako zamestnanec I. v pracovnej pozícii „Relationship manažér OS“ v spojitosti s uzatvorením Zmluvy

o úvere č. XXX/O./XX a jej Dodatkom č. X z 18. júla 2005 medzi I. ako veriteľom a obchodnou spoločnosťou I., zastúpenou konateľom S. I. ako dlžníkom na úverový rámec 5 000 000 slovenských korún, a v spojitosti s uzatvorením Zmluvy o úvere č. XXX/O./XX z 23. septembra 2005 medzi I. ako veriteľom a obchodnou spoločnosťou K. - N., zastúpenou konateľom S. I. ako dlžníkom na úverový rámec 10 000 000 slovenských korún (ďalej len „zmluvy o úvere“), v presne nezistenej dobe v mesiacoch apríl až jún 2005 v zasadačke obchodného centra I. si vypýtal od S. I. províziu vo výške 10% zo sumy 15 000 000 slovenských korún (v prepočte 497 908,78 eur) za to, že pre obchodné spoločnosti I. a K. - N., ktoré nespĺňali podmienky na poskytnutie úveru, vybaví v I. úver v uvedených výškach úverových rámcov; následne po uzatvorení zmlúv o úvere a po poukázaní úverových prostriedkov na účet s názvom uvedených obchodných spoločností, dňa 19. júla 2005 v reštaurácii Apetit na ulici Dunajskej v Bratislave prevzal od S. I. finančnú hotovosť v sume 500 000 slovenských korún (v prepočte 16 596,96 eur) a v presne nezistený deň v prvej polovici mesiaca október 2005 vo vestibule obchodného centra I. prevzal od S. I. finančnú hotovosť vo výške 1 000 000 slovenských korún (v prepočte 33 193,92 eur),

3/ ako zamestnanec I. v pracovnej pozícii „Relationship manažér OS“, v spojitosti so žiadosťou podnikateľky E. S. - E. A. o zmenu účelu financovania z úveru poskytnutého na základe Zmluvy o úvere č. XXX/O./XX a jej Dodatku č. X z 30. novembra 2005 medzi I. ako veriteľom a podnikateľkou E. S. - E. A. ako dlžníkom, dňa 21. decembra 2005 na presne nezistenom mieste v Bratislave si vypýtal od E. S. 263 000 slovenských korún (v prepočte 8 730 eur) za to, že pre túto podnikateľku v I. vybaví zmenu účelu financovania z poskytnutého úveru vo výške 3 000 000 slovenských korún (v prepočte 99 581,75 eur) z celkovo poskytnutého úveru 15 000 000 slovenských korún (v prepočte 497 908,78 eur), pritom dal E. S. lístok, na ktorom bolo napísané číslo účtu vedeného v I. v 2 mestskej pobočke v D., na ktorý toho istého dňa prijal od E. S. úhradu v sume 263 000 slovenských korún (v prepočte 8 730 eur).

Za to bol odsúdený podľa § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 01. januára 2006 na trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 01. januára 2006 zaradený do 1. nápravnovýchovej skupiny.

Podľa § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 01. januára 2006, za použitia § 53 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01. januára 2006, s poukazom na § 438b zákona č. 498/2008 Z.z., ktorým sa menia zákony v oblasti trestného práva v súvislosti so zavedením meny euro v Slovenskej republike, mu bol uložený tiež peňažný trest vo výške 4 000 000 slovenských korún, v prepočte 132 775,67 eur s tým, že pre prípad úmyselného zmarenia výkonu tohto trestu mu bol podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. účinného do 01. januára 2006 ustanovený náhradný trest odňatia slobody v trvaní jedného roka.

A napokon podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01. januára 2006 mu bol uložený i trest zákazu činnosti spojenej s poskytovaním finančných služieb na dobu 9 rokov.

Naproti tomu bol obžalovaný Ing. U. N. vyššie citovaným rozsudkom podľa § 285 písm. a/ Tr. por. (nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný) oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej už len „ÚŠP GP SR“) z 19. júna 2012, sp. zn. VII/2 Gv 177/08-117, pre skutok v bode 4/ obžalobou právne posúdený ako čiastkový útok pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., ktorý mal spáchať tým, že

v presne nezistený deň mesiaca december roku 2005, ako zamestnanec pôsobiaci v I. na pozícii account manager a realtionship manager, v kancelárskych priestoroch športovej haly v A. si vypýtal od O. W., konateľa spoločnosti P. najskôr sumu 135 000 € (4 067 010 Sk), ktorú neskôr znížil na 35 000 € (1 054 410 Sk) za to, že pre túto spoločnosť vybaví v I. úver vo výške 20 000 000 Sk (663 878,37 €), na ktorého poskytnutie nespĺňala podmienky tak, že navrhol O. W. aby za neho uhradil uvedenú sumu ako potrebný povinný poplatok za vybavené miesto honorárneho konzula J. v Slovenskej republike, ktorú platbu O. W. uskutočnil za Ing. U. N. prevodom na účet J. v D. po tom, ako obdržal na účte spoločnosti úver zo I., a keď k presadeniu Ing. U. N. za honorárneho konzula nedošlo, tak na prelome

mesiacov jún - júl roka 2006 v priestoroch I., si znova vypýtal od O. W. finančnú hotovosť 35 000 € (1 054 410 Sk) za to, že pre túto spoločnosť vybavil v I. úver vo výške 20 000 000 Sk (663 878,37 €), na ktorého poskytnutie nespĺňala podmienky.

Proti tomuto rozsudku - proti jeho výroku o vine a treste, ako i konaniu mu predchádzajúcemu - podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný Ing. U. N., ktoré tiež bližšie písomne zdôvodnil.

V odôvodnení pritom uviedol, že prvostupňový súd podľa jeho názoru v skutkoch pod bodmi 1 až 3 rozhodol arbitrárne, keď táto jeho arbitrárnosť vyplýva vo všeobecnosti buď z i/ ignorácie zásadných procesných požiadaviek, alebo ii/ absencie adekvátnych rozhodovacích dôkazov, alebo iii/ iracionálnych myšlienkových konštrukcií.

Čo sa týka procesných pochybení, tu s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 30/2010, sp. zn. Tpj 63/2009, poznamenal, že Špecializovaný trestný súd postupoval nesprávne, ak na hlavnom pojednávaní konanom 13. decembra 2012 prihliadal len na výpovede svedka S. I. vykonané po vznesení obvinenia a neprihliadal i na jeho výpoveď z 25. septembra 2008, vykonanú po začatí trestného stíhania. Túto nebolo umožnené jeho obhajcovi podľa § 264 ods. 1 Tr. por. predložiť svedkovi na vysvetlenie rozporov aj napriek tomu, že na to nebol daný žiadny dôvod. Rovnaké pochybenie potom nasledovalo i pri výsluchu svedkyne E. S..

Ako ďalší nedostatok vytkol potom obžalovaný prvostupňovému súdu to, že tento sa nedostatočne venoval hodnoteniu zákonnosti vedenia výsluchov svedka S. I. v štádiu po vznesení obvinenia. Zo zápisnice o jeho výsluchu zo 06. mája 2009 totiž vyplýva, že svedok sa hneď v úvode ospravedlnil vyšetrovateľovi za jeho predchádzajúcu výpoveď zo dňa 14. apríla 2009, pričom na priamu otázku jeho obhajcu na hlavnom pojednávaní konanom 13. decembra 2012 „Ako došiel k tomu, že povedal niečo zle“ svedok I. uviedol: „Neviem, lebo čo ja viem, ten vyšetrovateľ mi povedal niečo iné.“ Na zápisnici o výsluchu menovaného svedka zo 06. mája 2009 je zarážajúci aj ten fakt, že tento sa napr. na str. 5 odvoláva na svoje predchádzajúce tvrdenie vo výpovedi zo 14. apríla 2009 s uvedením konkrétneho čísla strany, čo je však nemožné si pamätať, pokiaľ nemal k dispozícii svoju predchádzajúcu výpoveď.

Obžalovaný má tiež za to, že súd prvého stupňa sa v rozpore so základnými zásadami uvedenými v ust. § 2 ods. 4, 10, 12 a § 168 ods. 1 Tr. por. nevysporiadal s rozpormi v tvrdeniach dvoch priamych svedkov, a to S. I. a E. S.. Zmieňované nezrovnalosti sa pritom týkali najmä spôsobu dohodnutia provízie za „vybavenie“ úveru či momentu údajného odovzdania úplatku. Pokiaľ ide o skutkové tvrdenia svedka I., tu zostali rozpory i vo vzťahu k samotnej nominálnej hodnote bankoviek, ktoré mu mali byť z jeho strany odovzdané ako úplatok. Napokon zreteľné sú i rozpory v tvrdeniach svedkyne S., týkajúcich sa skutku pod bodom 3/ rozsudku (ohľadne sumy 263 000 Sk). Hoci aj súd nepripustil výpovede vykonané pred vznesením obvinenia, došlo pri výpovediach svedkov S. I. a E. S. k tak vážnym rozporom o podstatných okolnostiach, že nie je možné prijať logický, nepochybný a jednoznačný záver o spáchaní skutkov pod bodmi 1/ až 3/ rozsudku.

Ako sa zdôrazňuje neskôr, napriek vyššie uvedeným rozporom vo výpovediach kľúčových svedkov prvostupňový súd nevyužil všetky dostupné dôkazné prostriedky v záujme ich odstránenia. Nevykonal konfrontáciu svedka S. I. a E. S. podľa § 125 Tr. por., konfrontáciu menovaných so svedkom O. W. a ani výsluch svedka S. I., ktorý mal podľa tvrdenia E. S. na hlavnom pojednávaní konanom 13. decembra 2012 fakturovať sumu 263 000 Sk ako doplatok za opravu strechy na jej penzióne, čo je v rozpore s ustálenou súdnou praxou ako i ust. § 2 ods. 4, 10, 11, 12, § 119 ods. 1, 2 Tr. por. (najvyšší súd, sp. zn. 3 Tz 127/70).

Ak ide o racionálnosť myšlienkových procesov brániacu arbitrárnosti rozhodnutí, tak táto je podľa obžalovaného prejavovaná v znení § 168 ods. 1, veta druhá Tr. por. a vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozsudku o.i. uviedol pochopiteľné a prijateľné právne úvahy, ktorými sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti v otázke viny a trestu. V tomto kontexte potom poukázal v prvom rade na rozdiel medzi § 160, § 160a Tr. zák. (Prijímanie úplatku a inej nenáležitej výhody) na jednej strane a § 162 Tr.

zák. (Nepriama korupcia) na strane druhej. Zatiaľ čo pre ust. § 160, § 160a Tr. zák. je totiž príznačný výkon určitej právomoci samotným subjektom, z ktorého pramení poskytnutie nenáležitej výhody tretej osobe za úplatok, ust. § 162 Tr. zák. penalizuje konanie, pri ktorom si subjekt dá sľúbiť úplatok za jeho pôsobenie na výkon právomoci (inou od páchatel'a odlišnou) osobou uvedenou v § 160, § 160a Tr. zák. Z dokazovania v danej veci pritom jednoznačne vyplynulo, že on nemal žiadnu rozhodovaciu právomoc vo vzťahu k priznaniu úveru žiadateľom E. S. a S. I.. Čo sa týka napadnutého rozsudku, tak tento vôbec neobjasňuje skutočnosť, či priamo on poskytol výhodu (úver) tretím osobám, alebo pôsobil na výkon právomoci inej osoby, resp. len prisľúbil, že bude pôsobiť na danú právomoc, rovnako ako ani to, ktorú povinnosť svojho zamestnania mal zneužiť.

Nad rámec už spomenutého je podľa obžalovaného dôležité poznamenať tiež to, že ust. § 160a Tr. zák. navyše predpokladá i naplnenie normatívneho znaku „obstaranie veci všeobecného záujmu“. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 402/2008, nemožno za prijatie úplatku v súvislosti s obstaraním veci všeobecného záujmu považovať situáciu, v ktorej bol úplatok prijatý v súvislosti so zabezpečovaním individuálneho záujmu. Zákonný pojem všeobecného záujmu je pritom na ústavnej úrovni stotožnený s pojmom verejného záujmu, ktorý prináša prospech (majetkový alebo iný) všetkým občanom alebo mnohým občanom. Úverové vzťahy medzi súkromnými osobami a podnikateľskými subjektmi - bankami nie sú inštitútmi verejného práva, ale súkromného práva a neprinášajú rozhodne prospech širšej skupine obyvateľov. Výklad súd bol v tomto smere príliš extenzívny.

Na základe uvedeného, pre podstatné chyby konania, nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení ako aj pochybnosť o správnosti skutkových zistení preto obžalovaný záverom navrhol, aby odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu uvedenom v § 317 Tr. por., v zmysle § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. e/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. aby vec vrátil prvostupňovému súdu na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Proti prvostupňového rozsudku - všetkým jeho výrokom podal včas odvolanie i prokurátor ÚŠP GP SR, a to v neprospech obžalovaného Ing. U. N..

Podľa jeho názoru Špecializovaný trestný súd správne a úplne zistil skutkový stav veci vo vzťahu ku skutkom 1/ - 3/ obžaloby, ale pochybil v tom, že neuznal obžalovaného Ing. U. N. vinným aj zo skutku pod bodom 4/ obžaloby, na základe čoho dospel k nesprávnym právnym záverom (ohľadne právnej kvalifikácie) a na základe toho uložil obžalovanému rôzne druhy trestov.

Poukázal na to, že svedok O. W. v prípravnom konaní (zápisnica z 15. apríla 2009) za prítomnosti obhajcu obžalovaného dvakrát potvrdil, že mu Ing. N. navrhol, že ak mu vybaví úver, tak on mu za to zaplatí za honorárneho konzula. Zaplatenie 35 000 € bolo teda prelomom rozhodnutia obžalovaného N., že ten úver vybaví a navýši. Keď potom k presadeniu osoby obžalovaného na miesto honorárneho konzula nedošlo, obžalovaný žiadal, aby mu svedok tých 35 000 € dal ako odmenu za vybavenie úveru. Obvinenie bolo obžalovanému vznesené o.i. aj na základe tvrdení svedka O. W. (ten v rámci výsluchu konanom 07. októbra 2008 uviedol zhodné skutočnosti ako dňa 15. apríla 2009). Na hlavnom pojednávaní 13. decembra 2012 už svedok W. poprel obsah svojej výpovede z prípravného konania a uviedol, že by klamal, ak by povedal, že pán N. od neho žiadal za vybavenie úveru peniaze.

Z vyššie uvedeného je podľa prokurátora zrejmé, že svedok O. W. na hlavnom pojednávaní účelovo zmenil svoju výpoveď. Túto zmenu nevedel žiadnym hodnoverným spôsobom vysvetliť. Účelovosť zmeny výpovede tohto svedka vyplýva aj zo skutočnosti, že svedok v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní veľmi podrobne, s istotou a presne popísal všetky podstatné okolnosti týkajúce sa vybavovania úveru, jednotlivých stretnutí, ciest do D. a pod., avšak v časti týkajúcej sa samotného úplatku sa výrazne odchyľil od svojich tvrdení v prípravnom konaní. Okolnosť, že svedok o výške „provízie“, teda o úplatku pre obžalovaného za vybavenie úveru vedel, vyplýva aj z výpovede svedkyne E. S. z hlavného pojednávania (13. decembra 2012), kde menovaná uviedla, že p. I. W. povedal, že provízia za prisľúchnutý úver je 10%, pričom W. bol zaskočený, ale nakoniec si to rozmyslela a o úver

požiadal.

Ako uvádza prokurátor na záver, výpoveď svedka W. na hlavnom pojednávaní mal súd vyhodnotiť ako nevierohodnú, mal vychádzať z jeho svedeckej výpovede z prípravného konania a aj na základe ďalších dôkazov (výpovede svedkov E. S. a S. I., listinných dôkazov) mal uznať obžalovaného vinným aj zo skutku 4/ obžaloby. Následkom toho mal potom konanie obžalovaného právne posúdiť v zmysle obžaloby ako pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 3 Tr. por. a na základe toho uložiť trest. Pre úplnosť zároveň dodal, že z úverového návrhu vyplýva (zv. V, č.l. 1489), že spoločnosť P. predložila I. žiadosť o poskytnutie úveru dňa 10. januára 2006 (v odôvodnení rozsudku totiž Špecializovaný trestný súd uviedol, že okolnosť, kedy si spoločnosť P. podala žiadosť o úver, z listinných dôkazov nevyplýva.)

S poukazom na uvedené preto prokurátor navrhol, aby najvyšší súd podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec v súlade s § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na podklade podaných odvolaní najvyšší súd v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. po zistení, že niet dôvodu na zamietnutie odvolaní podľa § 316 ods. 1 Tr. por. ani na zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom mal na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, možno prihliadať len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a dospel k takému záveru, že obe odvolania boli podané dôvodne.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a/ pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b/ pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c/ ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovat' alebo vykonať ďalšie dôkazy.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Po preskúmaní veci považuje za potrebné najvyšší súd upozorniť v prvom rade na to, že obhajoba má pravdu, ak v odvolaní tvrdí, že nebol dôvod na to, aby nebolo na hlavnom pojednávaní umožnené za účelom vysvetlenia rozporov vo výpovediach svedka tomuto na návrh obhajcu predložiť aj zápisnicu o jeho skoršej výpovedi, vykonanú pred vznesením obvinenia (obvinenie bolo obžalovanému Ing. U. N. vznesené uznesením z 22. októbra 2008). Výpočutím príslušnej časti zvukového záznamu z hlavného pojednávania bolo pritom zistené, že nepripustenie uvedeného postupu (podľa § 264 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) bolo zo strany konajúcej predsedníčky senátu odôvodnené procesnou nespôsobilosťou takejto výpovede.

K tomu treba poznamenať, že hranica procesnej použiteľnosti dôkazov je v zásade daná začatím trestného stíhania „vo veci“. Výnimkou sú prípady, ak ide o vo významnej miere rozhodujúci alebo jediný usvedčujúci dôkaz, ktorý musí byť vykonaný kontradiktórne (stačí aspoň raz v priebehu konania), čo samozrejme pred vznesením obvinenia neprichádza do úvahy. Ani v takýchto prípadoch však nič nebráni tomu, aby bola inak zákonným spôsobom (nie však kontradiktórne) vykonaná svedecká výpoveď použitá ako dôkaz slúžiaci na potvrdenie alebo vyvrátenie pravdivosti svedeckých

tvrdení.

Platí teda, že ak vzniknú podstatné rozpory medzi výpoveďou svedka na hlavnom pojednávaní a jeho skoršou výpoveďou, hoc aj vykonanou pred vznesením obvinenia, no po začatí trestného stíhania „vo veci“, nie je dôvod na odopretie jej prečítania za účelom vysvetlenia týchto rozporov. Pokiaľ však ide o dôkaz kľúčového charakteru pre posúdenie viny, môže takýto postup v zmysle § 264 Tr. por. slúžiť v rámci voľného hodnotenia dôkazu len na posúdenie vierohodnosti výpovede predmetného svedka na hlavnom pojednávaní.

Okrem vyššie popísaného procesného pochybenia prvostupňového súdu, ktoré bude musieť byť po vrátení veci na nové konanie napravené, zistil potom najvyšší súd opodstatnenosť i ďalšieho, v podanom odvolaní obžalovaným tvrdeného nedostatku, spočívajúceho tentokrát v nedostatočnom vysporiadaní sa so zákonnosťou výpovede svedka S. I. zo dňa 06. mája 2009, ktorej časti boli čítané na hlavnom pojednávaní z dôvodu postupu podľa § 264 Tr. por.

Aj napriek tomu, že obhajoba v priebehu konania upozornila na konkrétne skutočnosti vzbudzujúce pochybnosti o zákonnosti tejto výpovede (svedok sa hneď v úvode ospravedlnil za svoju predchádzajúcu výpoveď, svedok sa odvolával na svoje predchádzajúce tvrdenie vo výpovedi zo 14. apríla 2009 s uvedením konkrétneho čísla strany), a že o.i. aj za účelom odstránenia týchto bol v súdnom konaní (24. januára 2013) vypočutý vyšetrovateľ mjr. Mgr. K. W., sa Špecializovaný trestný súd v napadnutom rozsudku k hodnoteniu zákonnosti relevantného výsluchu svedka S. I. ani jednou jedinou vetou nevyjadril. I tento nedostatok bude preto treba v ďalšom konaní napraviť.

Pokiaľ ide o skutok 3/ napadnutého rozsudku, spočívajúci v takom konaní obžalovaného Ing. U. N., že si tento dňa 21. decembra 2005 vypýtal od E. S. sumu 263 000 Sk za to, že pre ňu vybaví v I. zmenu účelu financovania už poskytnutého úveru, tak k tomu považuje za potrebné najvyšší súd poznamenať niekoľko dôležitých skutočností.

V prvom rade, vychádzajúc z na hlavnom pojednávaní vykonaných dôkazov, nie je logické, že by si obžalovaný dňa 21. decembra 2005 vypýtal peniaze za to, že vybaví zmenu spôsobu použitia úverového rámca, keďže k schváleniu takejto zmeny malo dôjsť už deň predtým, t.j. 20. decembra 2005. Žiadosť o predmetnú zmenu bola pritom zo strany E. S. - E. A. podaná 08. decembra 2005. Zmieňované časové súvislosti pravdepodobne ušli pozornosti súdu prvého stupňa.

Súd sa tiež vôbec nevenoval časovým nezrovnalostiam ohľadne fakturácie sumy 263 000 Sk, prevedenej dňa 21. decembra 2005 z účtu E. S. - E. A. na účet obžalovaného (ako je to zrejmé z doložených bankových výpisov), ktoré vyvstali z výpovede E. S.. Táto totiž uviedla, že uvedenú sumu mienila na návrh obžalovaného v účtovníctve dokladovať faktúrou za práce na rekonštrukcii budovy Q., ktoré sa vykonávali v mesiacoch apríl až jún 2006. Sumu mal pritom podľa jej slov fakturovať S. I., ktorý nebol k uvedeným okolnostiam ani raz v priebehu konania vypočutý. Z obsahu spisu síce vyplýva, že v rámci prípravného konania snaha o jeho vypočutie skončila neúspešne z dôvodu vyhláseného pátrania po ňom, v konaní pred súdom však žiadne aktuálne poznatky v tomto smere zisťované neboli.

S poukazom na obhajobu obžalovaného záverom odvolací súd upozorňuje i na viaceré rozpory v tvrdeniach bývalej manželky obžalovaného Ing. I. C., jeho brata Ing. N. N., svedka J. F. ako i samotného obžalovaného ohľadne údajnej pôžičky (najmä pokiaľ ide o jej úročenie, formu, spôsob a moment požičania), o ktorej vrátenie sa v danom prípade malo jednať.

Okrem toho, že sa bude musieť súd po vrátení veci riadne vysporiadať so všetkými skôr spomenutými skutočnosťami nie je vylúčené, že po doplnení dokazovania bude potrebné za účelom odstránenia vzniknutých závažných rozporov vykonať i konfrontáciu medzi svedkami S. I. a E. S., príp. tiež medzi nimi a svedkom O. W. tak, ako to uvádza obžalovaný v podanom odvolaní.

Čo sa týka oslobodzujúcej časti rozsudku, týkajúcej sa skutku pod bodom 4/ obžaloby, ktorá bola

napadnutá prokurátorom, tak tu najvyšší súd rovnako zistil určité nedostatky a z toho dôvodu i opodstatnenosť podaného odvolania.

Po preštudovaní predloženého spisového materiálu treba dať predovšetkým za pravdu prokurátorovi v tom, že svedok O. W. sa pri výsluchu na hlavnom pojednávaní skutočne výrazným spôsobom odchyľil od svojich pôvodných tvrdení ohľadne sumy 35 000 eur (najskôr malo ísť o sumu 135 000 eur), ktorú mal podľa jeho skoršej výpovede z prípravného konania obžalovaný od neho žiadať za vybavenie úveru, a to formou zaplata za miesto honorárneho konzula J. republiky, o ktoré sa uchádzal. Neskôr na hlavnom pojednávaní už uviedol, že sa tu malo jednať o bežnú pôžičku v uvedenej sume. S ohľadom na uvedené nezrovnalosti boli na hlavnom pojednávaní konanom dňa 13. decembra 2012 menovanému svedkovi v zmysle § 264 Tr. por. relevantné časti zápisnice z jeho predchádzajúceho výsluchu (z 15. apríla 2009) prečítané na vysvetlenie rozporov, pričom s poukazom na jeho vyjadrenie bol následne dokonca za účelom objasnenia spôsobu vykonávania predmetného výsluchu v súdnom konaní vypočúvaný i vyšetrovateľ činný v danej veci. Aj napriek uvedenému ale v rozpore s § 168 ods. 1 Tr. por. v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol, akými úvahami sa spracovával pri hodnotení výpovede svedka O. W. a prečo považoval jeho výpoveď na hlavnom pojednávaní za dôveryhodnú.

Správne je potom tiež to upozornenie prokurátora, že z listiny nachádzajúcej sa na č.l. 1489 spisu (zv. V), vyplýva, že spoločnosť P., zastúpená O. W. podala v I. žiadosť o poskytnutie úveru dňa 10. januára 2006. Špecializovaný trestný súd totiž v napadnutom rozsudku na str. 38 poznamenal, že „z vykonaných dôkazov nie je zrejmé, kedy táto obchodná spoločnosť požiadala o úver.“

Pokiaľ ide napokon o výhrady obžalovaného k otázke právnej kvalifikácie, uvedené v ním podanom odvolaní, tak k týmto je potrebné - pre prípad, že prvostupňový súd uzná obžalovaného vinným zo spáchania stíhaného skutku - uviesť rovnako niekoľko poznámok, a to i s prihliadnutím na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

Po prvé platí, že trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (resp. obdobne prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák.) sa dopustí ten, kto v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok alebo inú nenáležitú výhodu (objektívna stránka).

Vyššie uvedený trestný čin je teda dokonaný nielen prijatím úplatku alebo inej nenáležitej výhody, ale už aj samotným jeho žiadaním alebo prijatím jeho príslubu (nie je rozhodujúce, či ho potom páchatel' i skutočne dostal), a to v situácii, keď páchatel' takto urobí v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu. Ako bolo konanie osoby, zaobstarávajúcej vec všeobecného záujmu ovplyvnené, nemá potom z hľadiska právnej kvalifikácie jej konania podľa skôr citovaného ustanovenia žiaden vplyv (môže to však mať význam pri posudzovaní stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť alebo pri určovaní výmery ukladaného trestu).

Objektom je tu spoločenský záujem na riadnom a nestrannom obstarávaní vecí všeobecného záujmu, pričom páchatel'om tohto trestného činu môže byť iba osoba, ktorá sa podieľa, má účasť, resp. spolupôsobí pri obstarávaní vecí všeobecného záujmu. V súvislosti s posudzovanou vecou a odvolacími námietkami obžalovaného je významné zdôrazniť, že páchatel'om trestného činu podľa § 160a Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 môže byť i ten, kto sám síce nemá rozhodovaciu právomoc, ale napr. vykonáva len prípravné práce pri získavaní podkladov pre rozhodnutie alebo vykonáva poradnú či obdobnú činnosť, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť konečné rozhodnutie.

Medzi úplatkom resp. inou nenáležitou výhodou a obstarávaním vecí všeobecného záujmu musí byť súvislosť. Nezáleží však na tom, či k prijatiu úplatku resp. inej nenáležitej výhody došlo pred zaobstaraním vecí všeobecného záujmu alebo v jeho priebehu, príp. až dodatočne po zaobstaraní vecí všeobecného záujmu (a to aj bez predchádzajúceho dohovoru).

Vo vzťahu k odvolacím tvrdeniam obžalovaného ako aj s poukazom na prípadné budúce právne

posudzovanie stíhaného skutku nedá záverom nezdôrazniť i tú skutočnosť, že tiež najvyšší súd je jednoznačne toho názoru, že poskytovanie úverových prostriedkov bankovou inštitúciou obchodným spoločnostiam či fyzickým osobám je vecou všeobecného (verejného) záujmu, ktorou sa v zmysle § 131 ods. 1 Tr. zák. na účely tohto zákona rozumie záujem presahujúci rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca, ktorý je dôležitý z hľadiska záujmov spoločnosti.

Vo všeobecnosti možno poznamenať, že pod obstarávanie vecí všeobecného záujmu spadá plnenie úloh, na ktorých riadnom a nestrannom plnení má záujem buď to celá spoločnosť alebo určitá sociálna skupina. Ide teda predovšetkým o činnosť v oblasti štátu a samosprávy, ale tiež v oblasti uspokojovania všeobecne dôležitých ekonomických, zdravotných, sociálnych, kultúrnych a iných potrieb zásadného významu. Obstarávaním vecí všeobecného záujmu je nielen samotné rozhodovanie, ale i iná činnosť, ktorá priamo súvisí s plnením spoločensky významných úloh. Nespadajú sem činnosti občanov vyplývajúce z ich osobných práv alebo povinností.

A úplne nakoniec je nevyhnutné upozorniť Špecializovaný trestný súd po vrátení veci na nové konanie i na potrebu vyžiadania si celého spisového materiálu vo veci úverových podvodov priamych žiadateľov o úver, ktorí vystupujú v posudzovanej veci ako svedkovia, a to za účelom oboznámenia sa s celým trestným spisom.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.